

تبعیض در آموزش

طاهره بشاورز

کم نیستند افرادی که فرزندانشان در برخی مدارس که بیشتر شبیه بنگاه اقتصادی است، مشغول به تحصیل هستند که عموما از توانایی مالی متوسطی نیز برخوردارند و به سختی می توانند از بار مشکلات مالی مدرسه فرزندان کم کنند و متاسفانه به دلایلی که ذکر خواهد شد بر تعدادشان نیز افزوده می شود و دولت، همچنین متولیان امر، به جای برقراری عدالت آموزشی به بهانه گسترش آموزش و پرورش به افزایش قارچ گونه مدارس غیردولتی دامن زده و گویا هر آنکه پولدار تر است، از وسایل آموزشی بهتر و بیشتری باید برخوردار باشد!

هم ایجاد می کند. ایجاد تکبر و خود برتریینی در قشر ثروتمند و ذلت پذیری در اقشار محروم، یکی از آثار اختلاف طبقاتی است.»

«مدارس پیش از انقلاب، دو دسته کلی مدارس دولتی و مدارس ملی بودند که تحصیل در مدارس خصوصی، با پرداخت شهریه امکان پذیر بود. بعد از انقلاب در سال ۱۳۵۸ طی ماده واحده ای، شورای انقلاب با توجه به اصل ۳۰ قانون اساسی و توزیع عادلانه امکانات آموزشی مصوب کرد؛ که کلیه واحدهای آموزشی غیر دولتی در اختیار دولت قرار گیرد. لذا در سالهای ۵۸ تا ۶۷، غیر از چند مدرسه به صورت مدارس اسلامی، ما شاهد مدارس غیر انتفاعی نیستیم. طی این سالها به علت مشکلات قانونی و مدیریتی به وجود آمده در اوضاع و شرایط آن زمان، که جنگ را یکی از مهم ترین آنها ذکر می کنند، سال ۶۵ بختی در مجلس پیرامون مدارس غیر دولتی مطرح می شود که دولت را موظف به ارائه لایحه برای اداره این مدارس می کند. تا اینکه در خرداد سال ۱۳۶۷، قانون مدارس غیر انتفاعی که طی لایحه ای تسلیم مجلس شورای اسلامی شده بود، به تصویب می رسد و به این ترتیب، مدارس غیر دولتی، به از سر گیری فعالیت خود مبادرت می کنند. دراین سالها همچنین شاهد مدارس نمونه دولتی، نمونه مردمی، استعدادهای درخشان و... هستیم.»

الگوی برای زنان و دختران امروزی ما

هم خانه داری، هم مجاهدت!

سمیرا مردانی- طاهره بشاورز

در جهانی که «زن» کمتر با مهربانی، صبر، نجابت، شجاعت، ایثار و هر آنچه که گویای فطرت اوست معنا می شود و با خود بیگانه است و برده تمایلات یک مرد- که خود او نیز بنده نظام پول سالاری و سرمایه داری است- قرار گرفته است، همسر بودن و مادری کردن در کنار مرد خانه به آن معنای واقعی که بتواند سرچشمه انس و الفت و رشد آدمی باشد شکل نمیگیرد؛ و درد انسانیت داشتن و به فکر همسایه بودن کمتر به چشم می خورد. صدای مردم در جهت معرفی بانویی که تحصیلات دانشگاهی ندارد اما فهم همسری و مادری دارد و در گوشه ای از شهر شیراز، در کنار همسر و سه فرزند خود زندگی می کند و رسم همسایگی را خوب می داند، به گفت و گو پرداخته است. که مشروح آن را در ادامه می خوانید.

می کردند، نوع کاری که انجام داده بودند را می گفتیم اشتباه است و هیچ وقت شخصیت خودشان را سرکوب نمی کردم.

خانم جهرمی که با ظرافت انگشتان مادرانه اش در خانه دوخت و دوز می کند و به خانم های همسایه نیز آموزش می دهد می گفت: برای زندگی ام برنامه ریزی دارم، مطالعه آزاد دارم و کارهای خانه و کلاس و آموزش خیاطی را با برنامه ریزی و هماهنگی انجام می دهم و مراقب هستم که این کارها هیچ وقت ضربه ای به همسر و فرزندانم وارد نکنند.

این مادر بزرگوار که نوجوانی اش را در روزهای هشت سال دفاع مقدس پشت سر گذاشته است می گفت: من و خانواده ام خود را تافته جدا بافته از مردم نمی دیدیم و پشت جبهه نیز تلاش هایی می کردیم. مثلا، پدر من که باغدار بودند از محصولات خودمان، از خرما و دیگر میوه ها چند کارتن بسته بندی می کردیم و از طریق مدرسه مان که اعلام عمومی می کرد، برای جبهه ها می فرستادیم. با دخترهای هم سن و سال خودم، دستکش و جوراب هایی که از کلاس درس حرفه و فن یاد گرفته بودیم، برای رزمنده ها می بافتم، ژاکت می بافتم و با لباس های دیگر و هدایی مردمی بسته بندی می کردیم تا ارسال شود. نزدیک خانه مان مسجدی به نام مسجد« امام حسن مجتبی(ع) » بود که خانم های شهرمان دور هم جمع می شدند و ملحفه و دارو جمع آوری می کردند. و همچنین، زن ها در پیروزی انقلاب اسلامی نیز نقش هایی داشتند؛ که امام خمینی (ره) هم در بیاناتشان به آن اشاره میکنند: «ما نهضت خودمان را مدیون زن ها می دانیم. مردها به تبع زن ها در خیابانها می ریختند. تشویق می

سوم اسفند سال گذشته بود که حجت الاسلام سلیمی، عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس، در ارتباط با بحث خصوصی سازی مدارس در لایحه برنامه ششم توسعه گفت: «در کشور یک میلیون و ۳۰۰ هزار دانش آموز بازمانده از تحصیل داریم، به اسم مشارکت، به دنبال خصوصی سازی مدارس هستند. در حالی که طبق قانون اساسی آموزش و پرورش باید در رایگان باشد، تا فرصت تحصیل برای همه اقشار جامعه فراهم گردد. متاسفانه این روند منجر به حاکم شدن بی عدالتی در کشور می شود و خانواده های فقیری که توان پرداخت هزینه تحصیل فرزندان در مدارس غیردولتی را ندارند، از تحصیل بازخواهند ماند. وقتی مسئولین درد فقرا را نچشیده باشند، کار به خصوصی سازی آموزش و پرورش می رسد.»

و این درحالیست که دی ماه سال گذشته، دکتر حسن روحانی رئیس جمهور محترم، لایحه تأسیس و اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی را برای طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرد.

گاهها گفته می شود که: خصوصی سازی آموزش و پرورش، علاوه بر کاهش فشار بر بودجه دولت، با ایجاد یک بازار رقابتی در قلمرو یاددهی و یادگیری به کارآیی بیشتر در استفاده از منابع، توجه بیشتر به سلاقی و انتخابهای افراد جامعه منجر و با افزایش حساسیت عمومی نسبت به آموزش و پرورش، و طلب پاسخگویی بیشتر از ارائه دهندگان خدمات قادر به ارتقاء کیفیت آموزش است، اما واقعیت امر متفاوت است و ضروریست که با مدیریت و نظارت کافی و مناسب از کاهش کیفیت آموزش و بروز نابرابری ها و بحران های مختلف جلوگیری به عمل آید.

بی تفاوت نماند و سعی کرد تا جایی که می تواند به همسایه اش کمک کند. خانم رنجبر با ۳۰۰ هزار تومان که خواهرش به او داده بود کم کم و با کمک دوستان و آشنایان توانست خیریه جواد (الرضاع) را راه اندازی کند تا گرهی از نیازهای برخی خانواده ها باز شود.

خانم جهرمی ادامه داد: خدا را شکر می کنم که به واسطه کلاس قرآن، من هم در این راه خیر و کمک به همنوع و همسایه سودمند شدم و توانستم برای افرادی که می خواستند این حرفه را یاد بگیرند و برای خودشان و همسر و فرزندان لباس بدوزند و مادری برای امرار معاش زندگی داشته باشند، کمکی کرده باشم.

درحال حاضر فعالیت مان گسترده تر شده و در مسجد کلاس خیاطی می گذارم و برای اینکه بتوانیم نیازهای مسجد را از پرده تا بخاری و لوازم دیگر تهیه کنیم، تقریبا ماهی ده هزار تومان ، بیست هزار تومان شهریه کلاس می گیرم و تمام آن صرف مسجد امام حسن(ع) کوشک می شود، چون علاوه بر اینها در این فکر هستیم که یک آشپزخانه نیز برای مسجد درست کنیم. در هفت دو مرتبه، روزهای یکشنبه و سه شنبه کلاس خیاطی داریم و حدود ۲۶ نفر خانم، که سه چهار ماهی است دارند آموزش می بینند، توانسته اند لباس عید خودشان و فرزندان را بدوزند، خانم هایی که مجبور بودند با لباس نو نخرند، یا از مخارج دیگر زندگی کم کنند تا بتوانند سال جدیدشان را با لباس های نو شروع کنند، خودشان با دستان هنرمند خود لباس نو دوختند. پیامبر ما هزار و چهارصدسال پیش فرمودند: آن کسی که شب سیر بخوابد ولی همسایه اش گرسنه باشد از ما نیست، البته آن، کمی زندگی ها بسته تر شده است و مثل قدیم نیست که همه بیشتر از حال یکدیگر خیر داشته باشند. مثلا یادم می آید که زمان مادر بزرگم، هیچ وقت در دالان ها بسته نمی شد، همه کمک هم بودند در ختم ها و عروسی ها، هر کم و زیادی بود همسایه ها از حال یکدیگر خبر داشتند. ولی امروزه اینطور نیست، کمی محیط ها بسته تر شده است و مردم آن ارتباط تنگاتنگ گذشته را دیگر ندارند ولی خانواده هایی نیز هستند که به من مراجعه می کنند و سعی می کنیم در حد توان از خبّرهایی که با ما همکاری می کنند، کمک بگیریم تا مشکلاتشان کمتر یا حل بشود.

در زمینه کمک های فکری و مشاوره دادن هم ما کم نمی گذاریم، سعی می کنیم به اندازه ای که دخالت نشود به عنوان یک خواهر، درد ودل ها را بشنویم و حرفی یا تذکری اگر باشد به خانواده ها بدهیم.

خانم جهرمی به نامگذاری شعاع امسال از سوی رهبر انقلاب و تاکید ایشان بر اقدام و عمل هم اشاره کردند و گفتند: همین خیاطی کردن ما هم می تواند کمکی به اقتصاد خانواده و جامعه باشد.

جامعه

ماهنامه صدای مردم ۳

شماره یازدهم ■ سال دوم ■ فروردین و اردیبهشت سال ۹۵

دردنامه

سمیرا مردانی

کودکان همیشه غایب نیمکت های چشم به راه

در هر گوشه ای از شهر می توان آنها را دید. سر چهار راه ها، پیاده روها، گورستان ها، کنج دیوار پاساژ ها و مغازه ها، پارک ها، مقابل رستوران ها و... . یکی فال و گل می فروشد، یکی سنگینی آدمها را وزن می کند، دیگری اسپند دود می کند، آن یکی که کوچکتر است، روی پنجه پا می ایستد تا شیشه های ماشین ها را به امید چند صد تومنی دستمال بکشد و درد او تر، دختر بچه ای است که درمیان تمام کاغذ پاره هایی که ادعای حمایت از حقوق او را دارند، به رقص می آید تا چشم نوازی کند. بعضی ها هم کمتر دیده می شوند و کارگاهها و کوره بزی ها جایشان است. و همه اینها تکرار تلخ روزهای کودکانیست که از هر آنچه سهم کودکی کردن است محرومند.

عده ای، کودکان کار و خیابانی را از معضلات کلان شهر ها می دانند، کودکانی که به واقع معضل نیستند و آنچه تمام نمای کم توجهی ها و بی مسئولیتی ها و تبعیض ها هستند، کودکانی که گاهی مایه دلخوشی برخی ها می شوند برای عکس های سلفی و برنامه های تشریفاتی!

افزایش روز افزون کودکان کار، ورای آمارها، با چشم هم قابل مشاهده اند. دلایل مختلفی امع از؛ فقر و مشکلات اقتصادی، تورم، بیکاری والدین، نداشتن سرپرست یا بد سرپرست بودن و... موجب کار کودکان یا بیکاری کشیدن از آنها می شود. در هر جای دنیا و از جمله کشور خودمان وقتی بی عدالتی ها، فقر و بیکاری زیاد می شود در نتیجه، معضلات فرهنگی و آسیب های اجتماعی از جمله بزهکاری، دزدی، قتل، کودکان خیابانی و طلاق افزایش می یابد، به همان میزان آمار تعداد کودکان کار هم افزایش می یابد.

برخی ارگانها و بیشتر مراکز مردم نهاد، تلاش هایی برای سامان دهی کودکان کار و خیابانی انجام می دهند. اما باز به چرخه کودکان کار اضافه می شود و با وجود آسیب ها و خطراتی که سلامت جسمی، روانی و حتی جنسی آنها را تهدید می کند که می توان به مواردی مانند سوء تغذیه، اعتیاد و ایدز، تعرض جنسی، پرخشنگری، افسردگی و... اشاره کرد، متأسفانه اراده لازم جهت بهبود وضعیت کودکان کار موجود نیست، یا غیر قابل ملاحظه است.

کودکانی که می توانند سرمایه آینده کشور مان باشند، ناخواسته درگیر مسایلی می شوند که در ادامه حیات و بزرگسالی موجب طرد و تحقیر و محرومیت شان از داشتن خانواده و زندگی سالم و رشد و کمال انسانی می شود و شاید وقتی کسی از آنها دست به کاری خلاف زد، دزدی کرد یا هنجارها را قبول نکرد، کسی از او نمی پرسد کودکی تو چگونه و کجا گذشت!

«بر اساس آمار سازمان جهانی کار، سالانه ۲۵۰ میلیون کودک ۵ تا ۱۴ ساله در جهان از کودکی محروم می شوند، که طبق این آمار ۱۲۰ میلیون نفر از آن ها وارد بازار کار شده و مشغول به کار تمام وقت هستند. ۶۱ درصد این کودکان در آسیا، ۳۲ درصد در آفریقا و ۷ درصد در آمریکای لاتین زندگی می کنند.»

آمار دقیقی از کودکان کار و خیابانی در کشورمان و شهرهای مختلف ارائه نمی شود و از چند هزار نفر تا ۲ میلیون و حتی ۴ میلیون نفر متغیر است. که وجودشان قابل انکار نیست و تعدادشان درکلان شهرهایی چون تهران، مشهد، شیراز و اهواز بیشتر است.

با وجود اینکه در سال ۱۳۷۳ دولت ایران پیمان نامه جهانی حقوق کودک را امضا کرد و تعهدات مربوط به کودکان کار و خیابانی را که می گوید: کودک باید در برابر هر کاری که رشد و سلامت او را تهدید می کند، حمایت شود و دولت ها باید حداقل سن کار و شرایط کار کودکان را مشخص کنند، به صراحت پذیرفت. و با وجود اینکه ماده ۷۹ قانون کار؛ اشتغال به کار کودکان زیر ۱۵ سال را ممنوع دانسته است و علاوه بر دولت، مجلس، قوه قضائیه، وزارت بهداشت، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کمیته امداد امام خمینی (ره)، بهزیستی و... مستقیم و غیر مستقیم، مسئول و متولی رسیدگی به وضعیت کودکان کار و خیابانی هستند، اما با گذشت سال ها می بینیم که حتی برخی از کودکان از حق داشتن هویت و شناسنامه، بیمه سلامت و تحصیل نیز محروم هستند.

پدیده «کودکان کار و خیابانی» ثمره ایین دولت یا آن دولت نیست و در طولانی مدت، با نمونه ای از عوامل ذکر شده به وجود می آید. که البته، سیاست اقتصادی دولت ها در وضعیت معیشتی مردم هم قابل انکار نیست و نمی توان با کارهای تشریفاتی و بخشنامه ای و سفارش های مقطعی بدون اراده و برنامه و دلسوزی امید داشت که وضعیت کودکان کار بهبود و تعدادشان کمتر یا متوقف شود.

صدای موم به نظر شما علت اصلی تخریب باغ ها چیست؟

همتئی: ماچند نوع تخریب داریم؛ یک نوع تخریب در محدوده شهر و حریم شهرها است. نوع دوم، تخریب در خارج از محدوده شهر مثل جنگل ها است. دلیل تخریب باغ ها دو سویه است؛ یک سو بحث افرادی است که مایلند سرمایه شان چند ده برابر شود، به همین دلیل زمین هایی که کاربری باغ و فضای سبز دارند را تغییر کاربری داده و می فروشند. یعنی به طور مثال در نقطه مناسب شهر باغی دارند که هر متر آن ۵۰۰ هزار تومان است؛ اگر این زمین را تغییر کاربری تجاری دهند، سرمایه شان چند ده برابر می شود و هر متر آن ۲۰ تا ۵۰ میلیون تومان بفروش میرسد!حال، فرض کنید یک ساختمان چند طبقه نیز در این زمین ساخته شود، باز سودشان چند برابر میشود. بنابراین در صورتی که زمین باغ باشد، ارزش مادی چندانی ندارد. ولی وقتی با زد و بندها و مصوباتی که به طور غیر قانونی توسط بعضی شورای شهرها تصویب می شود - مثل مصوبه برج باغ- این باغ ها به طور رسمی تخریب شده و به برج باغ و ساختمان هایی که آن مکان را دارای ارزش افزوده چند ده برابری میکند تبدیل می شود. بنابراین علت اصلی تخریب باغ ها را باید سود جویی های برخی سوداگران، که به دنبال ارزش افزوده بالایی نسبت به سرمایه شان هستند دانست. اما سوی دیگر مسئله شهرداری ها هستند؛ که متأسفانه به دلیل اینکه درآمدزایی یابداری ندارند و نمی توانند شهر را با درآمد پایین اداره کنند،مجبور هستند که بعضی موارد نامشروع چون افزایش تراکم، افزایش سطح اشتغال و تغییر کاربری ها را دنبال کنند و از این طریق درآمد کسب کنند تا بتوانند به اداره شهر بپردازند. در واقع راحت ترین راه درآمد زایی را در بحث تغییر کاربری و افزایش تراکم می دانند.

صدای موم دولت و در کل حاکمیت چه نقشی را در این زمینه ایفا میکنند؟

همتئی: در دولت ها ساختار، ساختار حاکمیتی و سیاسی می شود. یعنی دولتی که نمی تواند ورود مستقیم داشته باشد، در واقع باید سیاست گذاری کند و از طریق ادارات کل راه و شهرسازی بر عملکرد شهرداری ها نظارت کند که مجوزهای غیر قانونی صادر نکنند. در واقع بحث تخریب باغ ها در بخش حاکمیت راه می توانیم به نوعی ناشی از ضعف قانون، عدم اجرای قانون و نبود نظارت بر اجرای قانون بدانیم. یعنی دولت که وظیفه اش قانون گذاری و نظارت بر اجرای قانون توسط شهرداری ها است، باید از طریق ارائه لایحه یا مصوبات هیئت دولت در قانون گذاری نقش ایفا کند و بر عملکرد شهرداری ها در زمینه طرح تصویلی و

ادامه از صفحه قبل

صدای موم از لحاظ عرفی می گویند یا در قانون موجود است؟

تورایی: من به لحاظ عرفی می گویم. عملا می توانند. یعنی آنقدر اختیاری هست که اگر قضائی با شدت عمل بیشتری ورود و جلوگیری کند، اتفاقات بهتری رقم می خورد. همچنین اداره ثبت اسناد و املاک نیز باید بیشتر توجه داشته باشد. هر کدامشان به نوعی می توانند عاملی موثر در جلوگیری از تخریب باشند.

صدای موم با توجه به رقیبی مثل کمیسیون ماده ۵، در مصوبه یکپارچه شدن مدیریت باغات؛ این موضوع توان اجرایی دارد؟

تورایی: مسا در این رویه رقابت را به این معنا نمی بینیم.

صدای موم تداخل اختیارات؟

تورایی: چنین چیزی نیست. یعنی شهرداری پیشنهاد می دهد به کمیسیون ماده ۵، یا دبیر خانه اداره راه و شهرسازی ارجاع می دهد به این کمیسیون. عملا اهتمام و جدیت شهرداری و اداره راه و شهرسازی در جلوگیری از تخریب باغ های شهر بسیار موثر است و من این را به

گفتگوی صدای مردم با مقداد همتئی؛

مشاور وزیر راه و شهرسازی دولت دهم

برخی مسئولین با سیاست های غلط فضای تنفس را از مردم گرفته اند!

مینا کمالی
جرم، جرم است؛ متناسب با جغرافیا و شأن مجرم و ظاهر او، جرم ماهیت خود را از دست نمی دهد، همچنان جرم است. یکی از مهم ترین و آسیب زا ترین جرم هایی که امروز در روز روشن توسط برخی نهادهای مسئول با وقاحت تمام، در حال انجام است، پدیده مهم تخریب باغات می باشد. پدیده ای که اگر به دانش نرسیم و با عزمی جدی و همگانی برای حل آن همت نکنیم، می رود تا در روزهای آتی به جای هوای پاک، سرب کثیف استنشام کرده و شاهد عینی به خطر افتادن جان فرزندان و عزیزانمان، به دلیل منفعت پرستی عده ای و اهمال کاری خودمان باشیم. در این راستا و برای بررسی جوانب این خطر بزرگ که امروزه دامنگیر اکثر کلانشهرهای کشور شده است، سراغ یکی از متخصصین و از مبرزترین افراد این حوزه رفتیم. کسی که مطالب و مناظرات دقیق و کاشناسی اش و روحیه صریح و شجاعانه اش زبانزد خاص و عام می باشد. این بار صدای مردم افتخار گفتگو با مقداد همتئی دانشجوی دکترای مهندسی عمران و برنامه ریزی حمل و نقل، دبیر سازمانه املاک و مستغلات کشور و مشاور وزیر راه و شهرسازی دولت دهم را دارد. مشروح مصاحبه را در ادامه خواهید خواند؛

باشد، که نتواند مجوز تغییر کاربری و یا افزایش تراکم بدهد. در حوزه شهرداری ها هم قانون شهرداری ضعف های زیادی دارد. از طرفی هم نظارت بر شهرداری ها بسیار ضعیف است، ما هیچ سیستم نظارت قوی بر شهرداری ها نداریم و برای همین قوه قضاییه خیلی نمی تواند ورود پیدا کند مگر اینکه شکایتی انجام شود. قوه قضاییه هم باید یک مجتمع ویژه محیط زیستی اعم از تخریب و جنگل ها و باغ های شهرها و به هم خوردن اکوسیستم های منطقه ای توسط آلاینده ها و... داشته باشد، که هم شکایت ها را در این زمینه رسیدگی کند و هم دادستان آن مجتمع بتواند به عنوان مدعی العموم اقدام کند.

صدای موم تاثیر جوی و اکوسیستمی این تخریب ها را تشریح بفرمایید.

همتئی: معمولاً درختهای باغ ها را یا قطع می کنند و یا رسیدگی نمی کنند تا خشک شود. یک درخت ۱۰۰ تا ۲۰۰ ساله، در اکوسیستم شهری و طراوت و فضای سبز شهر تاثیر به سزایی دارد. در صورتی که این درختان قطع یا خشک شوند، حتی اگر تغییر کاربری هم انجام نشود، یعنی به جای آن چمن یا بنفشه هم کاشته شود، مطمئناً تاثیری که یک درخت چند ده ساله دارد آن فضای سبز کوچک نخواهد داشت و این تاثیر بسیار سوئی بر فضای سبز شهری و آرامش مردم خواهد گذاشت. بنابراین، ابتدا باید فضای سبز و کاربری فضای سبز استاندارد را به طور دقیق تعریف کنیم؛ یعنی به درختی که بالای ۱۰ سال عمر داشته باشد فضای سبز می گویند. باید سرانه فضای سبز و درختان به صورت عادلانه در شهر تقسیم شود؛ به این معنی که هر ناحیه باید فضای سبز استاندارد ۱ تا ۲ درخت وجود داشته باشد. برخی مسئولین می گویند: سرانه فضای سبز در تهران استاندارد است، اما آیا این تعداد به ازای هر نفر در تمام شهر عادلانه تقسیم شده؟! آیا این درختان مرکز شهر هستند یا در نواحی دور از مرکز شهر؟! متأسفانه مراکز شهرها به مکان های انبوهی از ساختمان ها تبدیل شده اند، که فضای تنفس را از مردم گرفته اند. تمام آمارهایی که در زمینه فضای سبز ارائه می شود صرفاً فرافکنی است. دلیل اصلی آلودگی هوای کلان شهرها فقر فضای سبز است. تبدیل موتوکسید کربن به اکسیژن در درختان صورت می گیرد، وقتی فضای سبز نباشد ریزگردها زیاد می شود، حتی کمبود فضای سبز بر نزولات جوی و بارندگی هم تاثیر خواهد داشت، که الان یکی از دلایل بارندگی کم در کلان شهرها فقر فضای سبز است. بنابراین تاثیرات بسیار مخربی در شهرها و اکوسیستم های منطقه خواهد داشت.

.....

تورایی: قبلاً مجوز گرفته بود. حالا آن ۳۵ طبقه نه، ولی یک درصد محدودتری مجوز داشت.

صدای موم به نظر شما از این عوامل بیان شدهف کدامیک در تخریب باغ ها موثرتر است؟
تورایی: آن قضیه لیله المبید که گفتم، بیشترین تاثیر را دارد. همه در تخریب باغات شریک هستند در تخریب. اگر بخواهیم بالاترین علت را بدانیم، "منفعت". اگر شما دنبال علت می گردید بالاترین علت "منفعت" است. ، حالا می تواند منفعت شخصی باشد یا عمومی یا ارگانی.

صدای موم در پایان اگر راجع به تخریب باغات و مسئله محیط زیست شهری صحبت پایانی دارید که از سوالات ما جا مانده است، بفرمایید.

تورایی: اول تشکر می کنم از زحمتی که برای این مصاحبه کشیده شد. با پیگیری هایی که انجام می دهید و با اطلاع رسانی خوب، می توان به ایجاد خواست عمومی در مردم برای حفظ و حراست از فضای سبز شهری و باغ ها امیدوار بود. این مطالبات مردمی می تواند در جلوگیری از تخریب باغ ها و فضای سبز ما به شدت موثر باشد.

واقعا این تلاش های شما جای تقدیر و تشکر دارد و ان شالله تمام مجموعه ها و رسانه ها برای ایجاد این مطالبه عمومی تلاش کنند.

پرونده ویژه ماهنامه صدای موم

شماره یازدهم ■ سال دوم ■ فروردین و اردیبهشت سال ۹۵

اندرحوالات روزگار ناخوش باغ های قصرالدشت

سنگ را بسته اند و سگ را گشاده!

مهدی اسدی

شیراز را پس از شاهچراغ، حافظ و سعدی، به باغ های ش می شناسند... باغ هایی که ریشه در تاریخ کهن این دیار دارد؛ باغ هایی جهانی مانند ادرم، ربه هایی حیاتی، مانند باغ های قصرالدشت.

به کوچه باغ ها که بروی، سایه درختان و صدای پرندگان جاننت را می نوازد؛ اما کمی آن سبوتر، حال باغ داران و باغبانان چندان تعریفی ندارد. گرانی حق آبه و محدودیت آن، نفس باغ ها را به شماره انداخته است. آب نهر اعظم برای خیلی از باغداران رویا شده است و خیلی که تلاش کنند، هر ۴۵ روز یک بار، در تابستان گرم شیراز، آب چاه را می توانند به قیمت گزافی بخرند و به لب های خشکیده باغشان برسانند. تسهیلات برای تغییر سیستم آب رسانی باغ ها در حد شعار مانده است! یکی از باغ داران می گفت: «ما را به خیر شهرداری امید نیست؛ بنویسید که شر نرساند». بیشتر که پیگیر شدم، می گفت: « در پهنه باغ ها عده ای در روز روشن و با مجوز اقدام به تخریب می کنند و شهرداری هم کاری به کارشان ندارد؛ اما امان از روزی که ما بخواهیم شاخه ای را هرس کنیم، یا دیوار کاه گلی باغ را تعمیر کنیم، از در و دیوار باغمان بالا می آیند؛ گاری و بیل و کلنگمان را برمی دارند و با خود می برند. شهرداری سنگ را بسته است و سگ را گشاده... برای هرس درختان هم از ما مجوز می خواهند آن وقت چگونه کاری که خلاف قانون است مجوز میگیرد آیا پای پول و رشوه و پارتی در میان است؟

غیراز این باغدار پا به سن گذاشته، بقیه باغداران هم حال و روز خوشی نداشتند. باغ هایی که نه محصولشان اقتصادی است، نه شهرداری برای نگهداری آنها کمکی می کند، نه حق آبه درست و حسابی دارند و نه کسی می تواند به راحتی خشتی روی خشت بگذارد و دیواری را تعمیر کند! سکونی مرگبار که بیش از همه، دل باغداران و ریشه درختان تناور و کهنسال باغ های قصرالدشت را می سوزاند.

اگر باغ های قصرالدشت ربه شهر شیراز است، که هست؛ پس توپ نگهداری از آنها فقط در زمین باغداران نیست. باغی که درآمدی ندارد و هرگونه دخل و تصرف در آن با مشت آهنین، پاسخ می گیرد؛ فقط یک راه برای فرار از وضع موجود پیش روی خود می بیند؛ فروش به شهرداری! شاید شاه بیت ماجرا همین باشد. شهرداری با استفاده از قدرت خود، فشار را بر باغداران مضاعف کرده، تا آن ها را بین نابودی باغ مقابل چشمانشان، یا کنار آمدن با شهرداری و واگذاری باغ به این ارگان مخیر کند. واگذاری که بعضا با تغییر کاربری توسط شهرداری همراه بوده یا به نابودی باغ انجامیده است.

خواب باغداران قصرالدشت این روزها آشفته است؛ چرا که برخی خواب سنترال پارک را برای باغ ها دیده اند. برخی هم می خواهند با رانت اطلاعاتی خود؛ یک شبه ره صد ساله بروند! براستی باغداران قصرالدشت که باغشان را چون شناسنامه آبا و اجدادی می دانند بیشتر برای آنان دل خواهند سوزاند یا شهرداری؟! این وسط یک راه میانبر هم البته وجود دارد؛ فروش باغ به دلانان! همان هایی که شهرداری ظاهراً دستشان را گشاده، تا باغ ها را تغییر کاربری بدهند؛ به ریش باغداران بختند؛ ویلا بسازند و باغ ها را به ورطه نابودی بکشانند.

باغ های قصرالدشت این روزها حال و روز خوشی ندارند. باغ دارانی که چون شبانی خسته، گرگ ها را در کمین گله خود می بینند... گرگ هایی که دیر یا زود گله را خواهند درید و شبان هایی که خلع سلاح شده اند، شبان هایی که آرزوهای اجدادشان را در خطر یورش تنبدای می بینند و نغمه می خوانند:

«نازک آرای تن ساق گلی،

که به جانش کشتم.

و به جان دادمش آب؛

ای دریغا به برم می شکنند...»

